

Valtiovarainvaliokunnan mietintö 2/1997 vp

Hallituksen esitys laeiksi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain ja varallisuusverolain 34 §:n muuttamisesta

Eduskunta on 8 päivänä helmikuuta 1997 lähettänyt valiokunnan valmistelevasti käsiteltäväksi edellä tarkoitetun hallituksen esityksen 249/1996 vp.

Valtiovarainvaliokunnan asettamassa verojaostossa, joka on valmistellut mietinnön valiokuntaa varten, ovat olleet kuultavina ylijohtaja Lasse Arvela ja lainsäädäntöneuvos Tarja Jääskeläinen valtiovarainministeriöstä, vakuutusyhtiötarkastaja Hillevi Mannonen ja ylitarkastaja Teija Korpiaho sosiaali- ja terveystieteiden ministeriöstä, ylitarkastaja Anneli Kukkonen verohallituksesta, toiminnanjohtaja Folke Bergström Eläkesäätiöyhdistyksestä, johtava lakimies Pekka Hemmo Työeläkelaitosten Liitosta, toiminnanjohtaja Risto Heiskanen Vakuutuslaitosten Yhdistyksestä ja asiamies Teuvo Berg Eläkesäätiö-Polaristiksesta. Lisäksi ABB Eläkesäätiö on jättänyt kirjallisen lausunnon.

Lakisääteistä eläkevakuutusta harjoittavien vakuutusyhtiöiden toimintaa koskevaa lainsäädäntöä on muutettu hallituksen esityksen 241/1996 vp pohjalta muun muassa siten, että yhtiöiden vakavaraisuusvaatimuksia on korotettu. Tavoitteena on ollut, että työeläkeyhtiöt voisivat nykyistä suuremmassa määrin sijoittaa varansa osakkeisiin ja muihin riskipitoisiin kohteisiin, joista arvioidaan pitkällä tähtäyksellä saatavan riskittömiä sijoituksia parempi tuotto. Tämä edellyttää hallituksen esityksen mukaan kuitenkin samalla, että työeläkeyhtiöiden mahdollisuuksia kestää sijoituksiin liittyviä riskejä vahvistettaisiin. Lisäksi lakisääteisten eläkkeiden rahoitusjärjestelmään on ehdotettu muutoksia, jotka mahdollistavat työeläkelaitosten vastuuvelan laskennassa käytettävän koron alentamisen. Samoin katkaistaisiin nykyinen sijoitusten tuotto-tason ja vakuutusmaksutason välinen riippuvuus.

Elinkeinotulon verotuksessa on säädetty vähennyskelpoisiksi vakuutuslaitosten lakisääteiset siirrot vastuuvelkaan sekä eläkesäätiöiden ja muiden niihin rinnastettavien eläkelaitosten elä-

kesitoimuksista ja muista sellaisista sitoumuksista johtuvan vastuun peittämiseen tarvittavat vakuutusteknisten perusteiden mukaan lasketut määrät. Voimassa olevan lainsäädännön mukaan vastuuvelan lisäyksenä ovat vähennyskelpoisia määrät, jotka vastaavat vakuutus sopimuksista johtuvaa eläkevastuuta.

Hallitus ehdottaa, että edellä selostetun johdosta lakisääteistä eläkevakuutusta harjoittavien vakuutusyhtiöiden siirrot osittamattomaan lisävakuutusvastuuseen, eläkekassojen siirrot lisävakuutusvastuuseen ja eläkesäätiöiden vastaavat siirrot eläkevastuuseen olisivat verotuksessa vähennyskelpoisia. Työnantajan suorittamat kannatusmaksut eläkesäätiölle ehdotetaan samalla säädettäväksi vähennyskelpoisiksi myös siltä osin kuin niitä vastaava määrä siirretään muodostettavaan uuteen eläkevastuun osaan.

Edellä lausuttuun liittyen varallisuusverolakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että vakuutusyhtiöiden osittamaton lisävakuutusvastuu, eläkekassojen lisävakuutusvastuu ja eläkesäätiöiden vastaava eläkevastuun osa vähennetään varallisuusverotuksessa veronalaisista varoista.

Hallituksen tarkoituksena on esityksen perusteluiden mukaan, että luottotappiovarauksia ja luottotappioiden vähentämistä koskevat esitykset sisällytetään myöhemmin annettavaan erilliseen esitykseen.

Jotta ulkomaisia vakuutusyhtiöitä voitaisiin verottaa niiden täältä saamasta tulosta samojen perusteiden mukaan kuin kotimaisia vakuutusyhtiöitä, eräitä säännöksiä ehdotetaan tarkistettaviksi siten, että ne laajennetaan koskemaan myös ulkomaisia vakuutuslaitoksia.

Lakeja ehdotetaan sovellettavaksi ensimmäisen kerran kuluvalta vuodelta toimitettavassa verotuksessa. Säännöksiä, jotka koskevat lakisääteistä työeläkevakuutusta harjoittavien vakuutusyhtiöiden siirtoja osittamattomaan lisävakuutusvastuuseen, sovellettaisiin ehdotuksen mukaan kuitenkin jo verovuodelta 1996 toimitettavassa verotuksessa.

Hallituksen esityksessä mainituista syistä ja saadun selvityksen perusteella valiokunta pitää lakiehdotuksia tarpeellisina ja puoltaa niiden hyväksymistä.

Valiokunta ehdottaa, että 1. lakiehdotuksen 8 §:n 1 momentin 4 ja 8 kohta ja 48 §:n 2 momentti sekä 2. lakiehdotuksen 34 §:n 1 momentti täydennetään vakuutusyhtiölain ja muiden viittaus-säännöksissä tarkoitettujen lakien numeroilla.

Eläkesäätiötä ei ole pidetty elinkeinotulon verottamisesta annetussa laissa tarkoitettuina eläkelaitoksina ja eläkesäätiön kirjanpidossaan tekemiä arvonkorotuksia on kohdeltu eri tavoin kuin muiden eläke- ja vakuutuslaitosten vastavaria eriä. Eläkesäätiöiden toimintapääomia ja vakavaraisuutta koskevia vaatimuksia ollaan parhaillaan muuttamassa. Tämän johdosta on tarpeen arvioida myös verolainsäädännön muutostarpeita. Käsiteltävänä olevat lakiehdotukset on

tarpeen saattaa voimaan mahdollisimman pian, joten eläkesäätiöiden verotusta koskevien kysymysten selvittely jää erikseen tehtäväksi.

Valtiovarainvaliokunta edellyttää,

että hallitus pikaisesti selvittää eläkesäätiöiden verotukseen liittyvät kysymykset siten, että eläkesäätiöiden ja muiden eläke- ja vakuutuslaitosten verotuksellinen asema yhdenmukaistetaan ja että tätä koskevat verolainsäädännön muutokset voidaan saattaa voimaan vuoden 1998 alusta.

Valiokunta kunnioittaen ehdottaa,

että hallituksen esitykseen sisältyvät lakiehdotukset hyväksyttäisiin näin kuuluvinä:

1.

Laki

elinkeinotulon verottamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan elinkeinotulon verottamisesta 24 päivänä kesäkuuta 1968 annetun lain (360/1968) 5 §:n 6 kohta, 8 §:n 1 momentin 4 ja 10 kohta ja 48 §,

sellaisina kuin niistä ovat 5 §:n 6 kohta ja 8 §:n 1 momentin 4 kohta laissa 1539/1992 ja 8 §:n 1 momentin 10 kohta laissa 824/1986, seuraavasti:

5 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

8 §

Edellä 7 §:ssä tarkoitettuja vähennyskelpoisia menoja ovat muun muassa:

4) elinkeinotoiminnassa työskennelleiden henkilöiden palkat, heidän ja heidän omaistensa eläkkeet ja työsuhteeseen perustuvat avustukset sekä työntekijöiden ja heidän omaistensa eläke-, sairauskorvaus-, työkyvyttömyyskorvaus- tai muiden niiden kaltaisten oikeuksien ja etujen järjestämisestä johtuvat vakuutus- ja muut sellaiset maksut 2 ja 3 momentissa säädetyin poikkeuksin; maksut työnantajan perustamalle itsenäiselle eläkelaitokselle tai eläkesäätiölle ovat vähennyskelpoisia kuitenkin vain siihen määrään asti, joka vakuutusteknisten perusteiden mukaan tarvitaan säätiön tai laitoksen eläke- tai muista sel-

laisista sitoumuksista johtuvan vastuun peittämiseen taikka siirretään eläkesäätiölain (1774/1995) 43 §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettuun vastuuseen,

10) vakuutusyhtiöiden, vakuutusyhdistysten, vakuutuskassojen ja muiden niihin rinnastettavien vakuutuslaitosten lakisääteiset siirrot korvaus- ja vakuutusmaksuvastuuseen sekä eläkesäätiöiden ja muiden niihin rinnastettavien eläkelaitosten eläkesitoumuksista ja muista sellaisista sitoumuksista johtuvan vastuun peittämiseen tarvittavat vakuutusteknisten perusteiden mukaan lasketut määrät; vähennyskelpoisia ovat myös lakisääteistä eläkevakuustointia harjoittavien vakuutusyhtiöiden siirrot vakuutusyhtiölain (1062/1979) 10 luvun 2 §:n 2 momentissa tarkoitettuun osittamattomaan lisävakuutusvastuuseen sekä työntekijäin eläkelain muuttamisesta annetun lain (1293/1996) voimaantulosään-

nöksen 4 momentissa tarkoitetut siirrot eläkekassojen lisävakuutusvastuuseen ja eläkesäätiöiden eläkevastuuseen,

48 §

(1 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös lakisääteistä eläkevakuutusta harjoittavien vakuutusyhtiöiden siirtoihin vakuutusyhtiölain

10 luvun 2 §:n 2 momentissa tarkoitettuun osittamattomaan lisävakuutusvastuuseen sekä työntekijäin eläkelain muuttamisesta annetun lain (1293/1996) voimaantulosäännöksen 4 momentissa tarkoitettuihin siirtoihin eläkekassojen lisävakuutusvastuuseen ja eläkesäätiöiden eläkevastuuseen.

Voimaantulosäännös

(Kuten hallituksen esityksessä)

2.

Laki

varallisuusverolain 34 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 30 päivänä joulukuuta 1992 annetun varallisuusverolain (1537/1992) 34 §:n 1 momentin 1 kohta seuraavasti:

34 §

Velat

Veronalaisista varoista vähennetään verovelvollisen velat, joita ovat muun ohessa:

1) vakuutuslaitoksen korvaus- ja vakuutusmaksuvastuu sekä eläkesäätiön ja muun eläkelaitoksen eläkesitoumuksista johtuva vakuutusteknisten perusteiden mukaan laskettu eläkevastuu; vastuu vähennetään myös siltä osin kuin se muodostuu vakuutusyhtiölain (1062/1979) 10 luvun 2 §:n 2 momentissa tarkoitetuista siirroista lakisää-

teistä eläkevakuutus- toimintaa harjoittavien vakuutusyhtiöiden osittamattomaan lisävakuutusvastuuseen taikka työntekijäin eläkelain muuttamisesta annetun lain (1293/1996) voimaantulosäännöksen 4 momentissa tarkoitetuista siirroista eläkekassojen lisävakuutusvastuuseen tai eläkesäätiöiden eläkevastuuseen;

Voimaantulosäännös

(Kuten hallituksen esityksessä)

Helsingissä 21 päivänä maaliskuuta 1997

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Mauri Pekkarinen /kesk, varapuheenjohtaja Kari Rajamäki /sd ja jäsenet Olavi Ala-Nissilä /kesk (osittain), Timo Ihamäki /kok, Bjarne Kallis /skl, Timo Laaksonen /vas, Reijo Laitinen /sd, Håkan

Malm /kok (osittain), Maija Rask /sd, Jukka Roos /sd, Kimmo Sasi /kok (osittain), Marja-Liisa Tykkyläinen /sd ja Jukka Vihriälä /kesk sekä varajäsenet Ilkka Joenpalo /sd, Pekka Lepänen /vas, Raimo Liikkanen /kesk, Paavo Nikula /vihr, Matti Saarinen /sd ja Kari Uotila /vas.

